

GYLNE SIDER

ET INFOSKRIV FRA
SKI LOKALHISTORISKE ARKIV

*Ta
søndags-
middagen
en
hverdag!*

Du kan lese
mer om dette
husmorrådet
på side 5

Ski mannskor 90 år!

Les om Ski
mannskors
første 50 år
på side 2-3

Ski mannskor, 17.mai 1964. Foto: Arkiv P-1050, Ua0001.

I hele 90 år har Ski mannskor vært et viktig innslag i kultur-livet i Ski.

Koret markerer denne stolte begivenheten med jubileumskonsert 31.mars og en jubileumsfeiring 2.april.

Ski lokalhistoriske arkiv stiller seg i rekken av gratulanter og markerer jubileet med en utstilling i bibliotekets underetasje.

I DETTE NUMMERET:

Ski mannskors historie Side 2-3

Norrøna 2.des 1934: Hos fotografen Side 4-5

Et nattlig eventyr - en jakthistorie fra 1907 Side 6

Ski telefonsentral Side 7

Ny lokalhistorisk litteratur Side 8

Nytt arkivmateriale hos Ski lokalhistoriske arkiv

En viktig avtale er inngått mellom Ski lokalhistoriske arkiv og Ski IL. Idrettslagets gamle arkivmateriale er på vei inn i trygge omgivelser i Lokalhistorisk arkivs magasin. Her vil materialet bli ordnet og registrert. Deretter vil det bli mulig for interesserte å se nærmere på det.

Ski IL er for øvrig ikke det eneste lokale idrettslaget som har funnet ut at det kan være en god idé å overføre gammelt arkivmateriale til Ski lokalhistoriske arkiv. I våre hyller har vi materiale fra Kråkstad IL, Skimt, Fredensborg/Ski, Jernbanens IL, avd. Ski og Ski Taekwondoklubb.

Det er dessuten god plass til mer materiale. Ta kontakt dersom du kjenner til materiale som burde få plass her hos oss!

Turngruppa til Ski IL, ca. 1930. Fotomr.: SKIH 056 015

SKI MANNSKOR 90 ÅR!

- DE FØRSTE 50 ÅRENE, 1921-1971 -

Denne våren er det 90 år siden Ski mannskor ble stiftet. Det var den sanginteresserte Trygve Bratland som tok initiativet til stiftelsen av koret. Han hadde tidligere vært med på å stifte kor både på Oppedgård og Kolbotn før turen kom til Ski. Her sleit han litt i starten, men lyktes da han fikk med seg pastor Hansen-Bauer som samarbeidspartner. Koret ble stiftet 30.mars 1921 og hadde 37 aktive sangere i starten. I oktober samme år debuterte de ved innvielsen av Samfundsbygningen.

De første årene

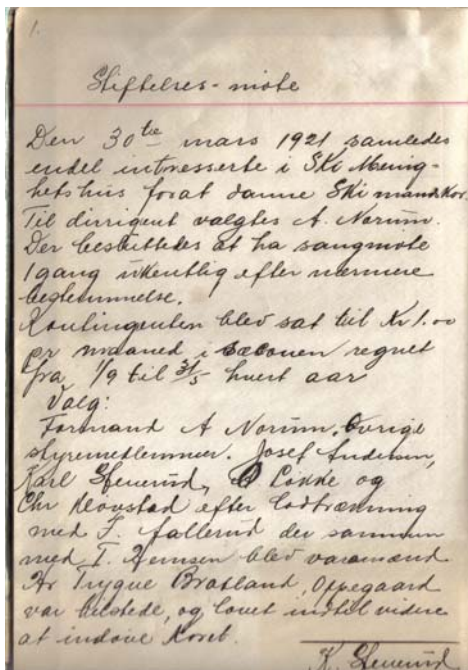
17 menn hadde møtt fram på stiftelsesmøtet 30.mars 1921. På møtet ble Andreas Norum valgt til korets første formann. Videre ble det bestemt at det skulle holdes øvelser en gang i uken. Kontingenten ble satt til 1 kr i måneden i sesongen (september-mai). Trygve Bratland tok på seg å dirigere koret inntil videre. Han mottok en lønn på 15 kr pr. øving.

De første årene varierte oppslutningen både fra år til og noen ganger også fra årstid til årstid. I 1921 var oppmøtet på øvingene svært godt fram til sommeren. Høstsesongen startet imidlertid dårlig med labert oppmøte på øvingene, men etter hvert som høstmørket la seg over Skibyen, kom stadig flere til øvingslokalet. På 1920-tallet var 1926 det beste året med hele 45 aktive sangere.

I 1922 ga Trygve Bratland seg som dirigent. Han hadde vært initiativtaker og drivkraft det første året. Han hadde imidlertid flere jern i ilden og hadde behov for avløsning. Koret fikk da kapellmester Leif Halvorsen som dirigent. Halvorsen var en anerkjent fiolinist og tilførte koret en ekstra dimensjon. På konsertene optrådte han flere ganger med fiolinstykker innimellom korskangene.

Trange tider

Skrøpelig økonomi var et tilbakevendende tema de første årene. Koret tjente litt på konsertene, men dette var ikke tilstrekkelig til å dekke utgiftene. Lønn til dirigenten var en av de største utgiftspostene. I 1929 prøvde de å forhandle ned lønnen til dirigent Leif Halvorsen. Dette gikk

Referat fra stiftelsesmøtet i 1921

imidlertid dårlig og forhandlingene endte med at koret måtte finne en ny dirigent.

For å rette på økonomien måtte mannskoret ty til andre aktiviteter enn bare konserter. Utover på 1920-tallet ble det arrangert både markeder og basarer - med vekslende hell. Markedet i 1923 ble en stor suksess med hele 1.500 kr i inntekt. Året etter prøvde koret å gjenta suksessen, men det hele ble en dundrende fiasko. Alt i alt var likevel inntektene fra disse arrangementene svært viktige for korets videre eksistens.

1930-tallet

Korets historie kunne ha stanset allerede etter kun ti års virksomhet. Tidlig på 1930-tallet sto koret

uten 1.tenorer. Dette var svært dramatisk og formannen foreslo at de skulle fryse driften av koret og "oppebie andre tider." Dette ble det imidlertid ingenting av. Koret gjennomgikk imidlertid en tung tid med dårlig oppmøte og svak økonomi. I 1933 overtok Olaf Røe (se bilde til høyre) som dirigent. Han kom fra korets egne rekker og tok lavere betaling enn flere av de tidligere dirigentene. På mange måter var han en billig kriseløsning som skulle vise seg å bli korets viktigste dirigent i tiden før krigen.

Dette er det eldste bildet vi har av Ski mannskor. Det er antakelig tatt i 1927. Dirigent på den tiden var operasanger Emil Nielsen. Trolig står han i midten foran (uten lue). Like til venstre for ham står lærer og kirkesanger Mads Skotner.

Fotonr.: 0213-100-0003

Under Røes energiske ledelse vokste koret til rekordstor oppslutning. I 1936 var det i perioder nær 50 aktive sangere. I 1939 fikk Røe arbeid i en annen kommune og måtte forlate Ski mannskor. På avskjedsfesten mottok han, som første mann i koret, gullmedaljen. Dette er Ski mannskors høyeste utmerkelse.

Sangerstevnet i 1936

Ski mannskor hadde vokst under Røes ledelse og var klar for større oppgaver. 14.juni 1936 ankom rundt 200 sangere (bare menn) fra store deler av Akershus Ski stasjon. Ski mannskor hadde fått i oppdrag å arrangere Akershus sangerforbunds årlige sommerstevne.

14.juni 1936 arrangerte Ski mannskor for første gang det årlige sommerstevnet til Akershus sangerforbund.
Fotonr.:0213-095-0009

Fra stasjonen marsjerte sangerne opp til torget der den høytidlige åpningen av stevnet fant sted. Ski mannskors formann, Karl Stenerud, ønsket gjestene velkomne. Deretter sang mannskoret "Sangerhilsen." Sangen var nykomponert til dette stevnet og Hampus Huldt Nystrøm, fra mannskorets egne rekker, var komponist og tekstforfatter. Åpningshøytidlighetene ble så avsluttet med taler av ordfører Eger og formann Aks i Akershus sangerforbund.

Med Kolbotn Ungdomskorps i spissen marsjerte så sangerne til Birkelunden der selve sangerstevnet skulle arrangeres. Korsangen runget så utover Ski-byen hele kvelden. Stevnet beskrives av pressen som svært vellykket med vakker korsang i behagelig vær. Regnet uteble helt til dansemusikken fra Hotting Boys på restauranten hadde stilnet og sangerne hadde dratt hjem hver til sitt.

Samarbeid med damekoret

Ved flere anledninger har Ski mannskor samarbeidet med Ski damekor. Særlig på 1940- og 50-tallet var dette samarbeidet tett og hyppig.

Ski damekor var gjester på mannskorets 20-årsjubileum i 1941. Seinere, i mars 1943, arrangerte de to korene kabaretaftener sammen. Dette ble en stor suksess og Østlandets Blad kunne melde om billettkø utenfor Titt Inn. Kabaretene ble holdt fem ganger før nazistyrsmaktene grep inn og krevde avgift som skulle gå til såkalte hjelpeaksjoner.

Det ble mange fellesarrangementer, både basarer og konserter utover, både under krigen og i årene etter. I 1958 gikk de to korene sammen og arrangerte revyen "For fulle mugger." Arrangementet ble en stor suksess og ble sett av over 2000 personer.

Med blikket rettet utover.

På 1950- og 60-tallet begynte også mannskoret å rette blikket utover. De knyttet kontakt med det danske koret Ballerup sangforening og besøkte dem i 1950. Det ble flere besøk og gjenbesøk i løpet av disse to tiårene, ofte i forbindelse med jubileer.

25.mai 1956 reiste Ski mannskor til Hamburg og besøkte sjømannskirken. Koret hadde god kontakt med sjømannsprest Tron Tronsen som opprinnelig var fra Ski. Mens de var i Tyskland fikk de også omvisning på VW-fabrikken. De var dessuten i operaen og så Aida. Tre år seinere, 26.april 1959, var koret tilbake i Hamburg igjen. Denne gangen for være med på å åpne den nye norske sjømannskirken.

50-årsjubileet

I 1971 kunne mannskoret virkelig feire seg selv. Koret hadde da eksistert i hele 50 år. Torsdag 22.april holdt koret en stor jubileumskonert. Medvirkende var, i tillegg til mannskoret, Follo orkesterforening og det ny-stiftede Ski guttekor. Østlandets Blad beskriver arrangementet som "en konsertbegivenhet i Ski."

To dager seinere arrangerte koret en stor jubileumsfest på Ski restaurant. En rekke gjester fra både fjern og nær deltok på en vellykket festaften.

Olaf Røe ved 50-årsjubileet i 1971. Røe overtok et kor i krise i 1933, men klarte å løfte koret til nye høyder med rekordoppslutning.

Foto: Arkiv P-1050, Fa0001.

Koret i dag

De siste 20 årene har sviktende oppslutning vært et tilbakevendende tema. Det har imidlertid vært klare tegn til forbedring i nyere tid og det er absolutt en oppgående 90-åring som nå jubilerer.

Kilder: Arkiv P-1050 og

Østlandets Blad: følgende utgaver: 15/6-36, 19/3-43, 29/3-71 og 26/4-71.

N O R R Ø N A 2 . D E S E M B E R 1 9 3 4 :

H O S F O T O G R A F E N

I våre dager er det ikke uvanlig at fotografier justeres og rettes på for å forbedre motivet. Noen ganger kan et portrett forandres så til de grader at personen på bildet er bortimot ugjenkjennelig. Dette er imidlertid ikke noe nytt. Historien nedenfor er skrevet i 1934 og viser at dette også var en problemstilling for 70-80 år siden.

En gang jeg var i byen fikk jeg lyst til å fotografere mig og gikk op til en fotograf og sa at jeg gjerne vilde fotograferes. Fotografen så på mig uten større begeistring. Han var klædt i grått og gikk en smule foroverbøiet. Men det er ikke nødvendig å beskrive ham, alle og enhver vet hvordan en fotograf ser ut.

"Sitt ned og vent her," sa han. Jeg ventet en time. Jeg leste hele "Damenes Journal" fra 1912, "Småpikenes tidskrift" fra 1902 og "Smårollingenenes Blad" fra 1888.

Efter en times forløp åpnet fotografen den indre dør.

"Kom ind," sa han strengt og jeg gikk ind.

"Sitt ned," sa fotografen.

Jeg satte mig ned i en solstråle, som silte ind gjennom et tykt stykke bomullstøi, som skjulte det frosne glastak. Fotografen rullet en maskin ut på gulvet og krøp ind i den bakfra. Han var bare et øieblikk der inne—han fikk akkurat så vidt tid til å kaste et blikk på mig—så var han ute igjen og begynte å rive i taket med en i den ene ende bøiet kjepp—fullstendig vill efter lys og luft. Derpå krøp han atter inn i maskinen og trakk et lite, sort teppe over hodet. Denne gangen holdt han sig aldeles stille der inne.

Da fotografen endelig kom ut igjen, så han meget alvorlig ut og rystet på hodet.

"Ansiktet er aldeles umulig," sa han.

"Jeg vet det," sa jeg rolig, "jeg har alltid visst det."

"Jeg tror ansiktet vilde ta sig bedre ut i tre fjerdedels profil," sa han og sukket.

"Ja det vilde det ganske sikkert," sa jeg.

Og fotografen tok mit hode mellom sine hender og vred det så langt til siden som det gikk an, og blev derpå stående og se på det. Så sukket han

igjen.

"Jeg liker ikke dette hodet," sa han. Derpå gikk han tilbake til maskinen og tok sig en ny titt.

"Lukk opp munnen litt," sa han. Jeg gjorde som han befalte.

"Lukk den," tilføide han hastig.

Derpå tittet han igjen.

"Ørene er ikke bra, senk dem litt mer. Takk. Og nu øinene. Skjul dem litt mer med øienlokkene. Vær vennlig å holde hendene på knærne og vend ansiktet en smule opad. Nu er det bedre. Utvid nu brystkassen. Sånn ja! Og trekk maven ind—slik ja! Og trekk hoftene høiere op—sånn ja! Jeg er ennå ikke fornøid med ansiktet, det er kanskje ennå en smule for meget en face, men—" Men nu var jeg blitt utålmodig og tænkte derfor på å gå min vei, dessverre for sent. Knepp! Fotografen hadde klemt på kulen. Fotografiet var tatt. Jeg kunde se hvordan maskinen ennå rystet efter begivenheten.

"Jeg tror," sa fotografen, i det han formet lebene til et smil.

"Jeg tror det lykkes mig å ta bilde akkurat i det rette øieblikk, da Deres trekk hadde et livlig uttrykk."

"Jaså!" sa jeg bitende.

"Ja, kanskje trekkene. Men la mig

få se billedet."

"Å, det er ingen ting å se ennå," sa han; "først må jeg fremkalle negativet. Kom igjen lørdag, så skal De få se et prøvetrykk."

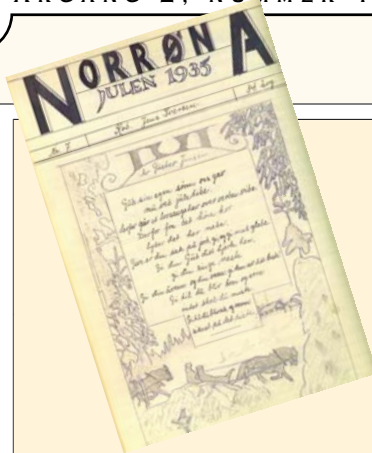
Lørdag kom jeg igjen. Fotografen vinket mig ind. Jeg syntes han så roligere og alvorligere ut end før. Jeg hadde også indtrykk av at hans ansikt hadde et uttrykk av stolthet. Han la et prøvetrykk foran mig, og vi beskuet det begge i taushet.

"Skal dette være mig?" spurte jeg.

"Ja," sa han rolig "det er Dem."

Sigurd Bjerke hos fotografen.
Konfirmasjonsbilde fra 1902.
Fotonr.: SKIH 011 032.

Norrøna var Kråkstad frisinne ungdomslags håndskrevne avis. Avisen ble ikke trykt opp, men ble lest høyt på lagets møter som en del av underholdningen.

Første nummer kom i 1902. Tekstene i avisen skulle helst være egenproduserte, men ofte tydde redaktørene også til mer kjente forfatters verk.

Ski lokalhistoriske arkiv har bevart Norrøna fra 1917-18 og 1925-56.

Tekstene i denne avisen gir et innblikk i hva unge i bygda var opptatt av i første halvdel av 1900-tallet.

Og så fortsatte han å se på billede.

"Øinene," sa jeg nølende, "øinene ligner ikke mine."

"Nei," sa fotografen med et flyktig blick på mitt ansikt, "øienbrynene er flyttet. Vi har nu en metode—delfidmetoden—til å anbringe andre i stedet. De kan selv se hvordan vi har anvendt den for å skille håret fra øienbrynene. Jeg liker ikke langt pannehår."

"Nei jaså, ikke det," sa jeg.

"Nei," sa han, "jeg liker det ikke."

"Og munnen," sa jeg med en bitterhet som var aldeles bortkastet på fotografen, "er den min?"

"Den er blitt behandlet," sa han. "Den sitter for lavt. Jeg fant at jeg ikke kunde bruke den."

"Men ørene?" sa jeg, "de ligner virkelig aldeles mine."

"Ja," sa fotografen tankefullt, "det er nok sant, men det kan jeg forandre før trykningen. Vi har en ny metode—sulfidmetoden—til fullstendig å fjerne ørene. Jeg skal ordne med det."

Nu er fotografiet endelig ferdig, og først nu har jeg oppdaget hvor smukk og charmerende jeg er. Men så har fotografen brukt alle sine metoder, både nye og gamle og dyppet mig i sulfid, bromid, oxid og fyfoid, byttet bort øinene, rettet på pannen, klippet håret, justert ansiktet, restaurert lebene, forandret slipset, rekonstruert vesten, presset buksene og tilslut belagt det hele restaureringsarbeide med tynn ferniss, sannsynligvis for at jeg skal bevare min ungdom og skjønnhet resten av livet; for dette blir nok både den første og den siste skjønnhetskuren jeg kommer til å koste på mig.

-Jo-Jo-

Teksten er hentet fra Norrøna, 2. desember 1934.

Kilde: Arkiv P-1002, Fa0005.

R Å D T I L A L L E H U S M Ø D R E

Ta søndagsmiddagen en hverdag! Kan det tenkes no mer urettferdig mot husmoren enn at hun som strever hele uken med matstell og husstell skal ha en extra tårn søndag fordi familien da skal ha et middagsmåltid som krever extra mye arbeid? Dersom en er av den mening at man en dag i uken skal ha no utenom det vanlige på middagsbordet, kan en ta denne festmiddagen en hverdag og gjøre søndagsmiddagen så lettvin som mulig. Søndagen skal også husmoren ha anledning til å koble av, enten hun vil gjøre det på den måten at hun kler sig fornuftig og drar til skogs, eller hun foretrekker å hvile ut i den beste stolen. En ting er imidlertid sikkert. Hun må selv ta initiativet til en slik avslapping. Det er sikkert mange familier som ikke godvillig gir avkald på den ofte meget omfattende søndagsmiddagen.

(Forfatter ukjent)

Familien Eldor ved kjøkkenbordet, ca. 1920.

Fra venstre: Hildur, Helga, Johan og Solveig.

Fotonr.: SKIH 066 020.

Teksten er hentet fra "Kvinnetanker" 24. april 1952. Dette var en lagsavis for Kråkstad bygdekvinne lag.

Kilde: Arkiv P-1063, Fa0001.

Visste du at
Ski lokalhistoriske arkiv
tar imot arkivmateriale
fra foreninger og lag i
Ski kommune?

I arkivet blir materialet
registrert og tatt godt
vare på i godkjente
lokaler. Velkommen
innom til oss!

ET NATTLIG EVENTYR, - EN JAKTHISTORIE FRA 1907

Stille listet vi os nedover trappene, min søster og jeg, ut i mørket nattstillheten. Vi skulle nemlig til skogen for at høre fuglesangen om morgenen, og hvem af dem som vågner først. Vi tok paa os regnkappene vore, da de er baade lette og varme. Det var næsten uhyggelig stille og mørkt, og den kolde vaarlufth gjorde at vi hutret og frøs. Det var saa mørkt at vi næsten ikke kunde se veien, men kom os dog tilslut til bestemmelsesstedet. Den skarpe vaarlufth havde gjort sin virkning, saa vi følte os ikke trøtt længer.

*Der knak en gren,
og like i nærheten
af os stod en gutt
med hævet gevær
og skjød den
prægtige tiuren paa
furutoppen*

Vi satte os ganske rolige på en sten at oppebie at fuglene vaagnet. Alt var saa forunderlig rart og stille. Kun af og til suste vinden sagte og hemmelighetsfuldt gjennom trætopperne.

Det første vi hørte var en kattugles uhyggelige skrik. Saa om en stund kom en fugl flyvende like over hovederne paa os. Den fløi frem og tilbake tre gange og fremstødte en rar skurrende lyd. Det var en rugde, tror jeg. Saa hørte vi en kvik fløiten fra en gran. Det var maaltrosten – nordens nattegal – som vaagnet. Snart begynte det at kvidre rundt omkring. En og anden fugl kom like hen til os, fløitet nogle glade triller og fløi videre. Saa begynte orrhanen at spille. Det var rart, spillet hans. Det hørtes ut som naar vandet farer nedover stenene, og indimellem en hvæssende lyd.

Paa en furutop ikke langt fra os, sat en tiur og spilte. Vi kunne ikke mer end saavidt se den, da det endnu var i graalysningen. "Tys, hvad var det?" hvisket min søster. Der knak en gren, og like i nærheten af os stod en gutt med hævet gevær og skjød den prægtige tiuren paa furutoppen. Min søster gjorde et vink, og vi reiste os op i vor fulde høide, bevæget armene frem og tilbake, saa

de graa regnkapper flagrede. Da gutten fik se os, stod han en stund stille, men snudde med et om og satte på sprang, saa sig om og sprang enda fortere. Vi stod halvvalte af latter. Men -! Gutten havde jo glemt tiuren. Vi kunne ikke forstaa hvad vi skulle gjøre med den, men fik med et en idé. Vi lavet en kurv – eller kiste, om jeg saa skal si, af granbar og lyng som vi flettet sammen. La saa tiuren nedi med en hvidveis i nebbet. Det saa virkelig rart ut. Paa hjemveien gik vi like forbi guttens hjem. Vi listet os afsted og tok kisten og satte den paa tunet. Saa skyndte vi os hjem for

ikke at træffe flere paa vor færd. Da vi kom hjem og fortalte om vort natlige eventyr, maatte alle le.

Otte dage efter kom gutten fra nabogaarden hit et ærende. Jeg kunne med min bedste vilie ikke bare meg for at le da jeg hilste paa ham. "Har du skutt noget i det sidste da?" spurte min bror ham. "Ja, jeg skjød en tiur for en otte dage siden, og det blir vel den sidste ogsaa," la han til med en alvorlig mine. "Naa da?" sa min bror. Gutten fortalte da om sin jagttur. Da vi ikke kunne bare os for at le, sa han: "Ja, dere skulle bare ha seet de to huldre; de havde klær som selve dagslyset og vinger af samme farve, og den kurven kunne ikke være gjort af menneskehænder saa rar som den var." "Hvor har du gjort af fuglen og kurven?" sa min bror. "Jo, jeg gav budeien to kr for at bære den til skogs, og tænk, dagen æfter var den væk." Da kunne vi ikke bare os længer for latter og historien endte med at vi maatte gi forklaring paa den mystiske jagttur, og aldrig glemmer jeg guttens komiske ansikt, da vi fortalte den.

- Linken -

Ole Kvilesjø poserer som jeger. Foto fra ca. 1880.
Fotonr.: SKIH 036 006

Teksten er hentet fra Vidars julenummer 1907. Vidar var lagsavis for Kråkstad og Ski kristelige ungdomsforening.

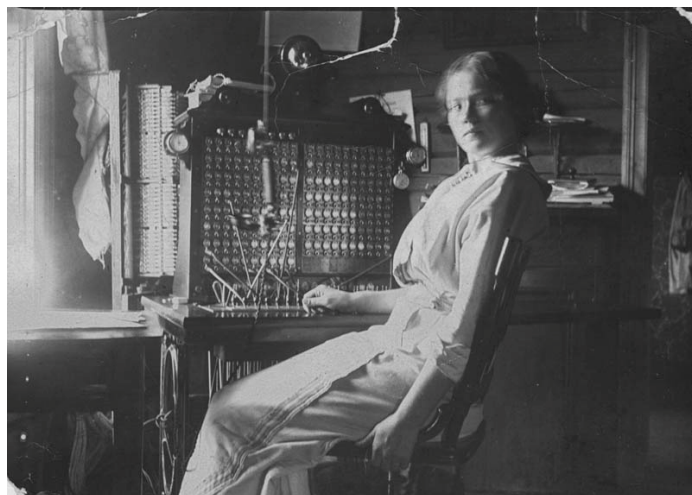
Kilde: Arkiv: P-1001, Fa0002.

TELEFONSENTRALEN I SKI

Det første telefonselskapet så dagens lys i Kristiania i 1880. I 1895 vedtok Stortinget at all telefondrift på sikt skulle være statlig og private selskaper ble innløst. Telefontrafikken vokste sterkt på slutten av 1800-tallet. I 1890 ble det foretatt i alt 2500 telefonsamtaler. Ti år seinere, i 1900, var dette antallet mangedoblet til 1,5 millioner.

Den første telefonsentralen i Ski holdt til i Villa Solvang ved Ski sykehus. Den første tiden betjente sentralen 40-50 abonnenter. Martha Colbjørnsen var bestyrerinne på sentralen. Tjenesten ble fort svært populær og plassen ble i knappest laget.

I 1922 overtok Telegrafverket Villa Kjærbo. I dag er huset best kjent som Odd Fellow-bygningen. Den nyansatte telegrafbestyreren, Fredrik Aarstad, flyttet inn i huset sammen med sin familie. Bestyrerleiligheten var i 1.etasjen mens kontor, skranke, kasse og telefonsentral lå i 2.etasje.

Den første telefonsentralen i Ski.
Mathilde Johansen ved sentralbordet. Foto fra 1914.
Fotonr.: 0213-027-0001

1936-44. I 1994 skrev hun en liten beretning om sine år ved telefonsentralen i Ski. Beretningen hennes kan du lese i det gule feltet nedenfor.

Thora Bærøe (Lundgaard) ved sentralbordet, 1936.
Fotonr.: SKIH 002 008

Telefonsentralen lå i Villa Kjærbo fram til slutten av 1950-tallet. Plassen i den staselige bygningen var da blitt for liten. Det var dessuten behov for mer tidsmessige lokaler for virksomheten. Bygningen ble benyttet av Televerket fram til 1978 da huset ble solgt til Odd Fellow-logen.

Kvinnen på bildet over er Thora Bærøe (gift Lundgaard). Hun jobbet på Ski telefonsentral i perioden

Thora Lundgaard har gitt en rekke bilder til arkivets/historielagets fotosamling. Hun har i tillegg bidratt med en god del utfyllende opplysninger til bildene. Thora Lundgaard døde i 2008, 92 år gammel. Hun er gravlagt på Borge gravlund i Fredrikstad.

Thora Lundgaards beretning:

"Billedet er fra 1936, da var jeg elev på centralen og fotograf var Martha Eriksen. Hun var også min gode læremester og kamerat.

Jeg gikk 3 måneder som elev uten lønn, og så ble jeg reserve og gikk på delt vakt en tid. Det var to damer på vakt fast, men da jeg sluttet der i 1944 var det fast tre på vakt. Vi ekspederte alle abonnentene etter navn, så jeg måtte jo pugge alle disse for å kunne utføre arbeidet. Så fikk vi nummerekspedisjon og det var en vanskelig tid før folk ble vant til dette, men alt må jo gå.

Jeg var heldig og ble fast ansatt i 1936 da en dame giftet seg og sluttet ved centralen. Da jeg sluttet i 1944 var jeg også gift og flyttet til min manns hjemsted Tomter. Det var nesten utenkelig å arbeide i den tiden for en gift kvinne, nærmest flaut. (...)

Det var "sovende nattevakt" den tiden. D.v.s. vi lå på en divan om natten og ble vekket av alarmer (som vi hadde satt på om kvelden). Det dret fryktelig i det klaffen til abonnenten falt ned ved ringingen. Det var ikke så mye av dette, mest for øyeblikkelig hjelp etc. og kostet abonnenten 1 kr pr. samtale i tiden 23-7. Mellom 7-8 om morgenen var det 0,25 kr. Alt dette tilfalt den som hadde nattevakt. Det kunne kanskje bli 1 kr eller så for en natt og somme tider null. (...) Min faste lønn som fast ansatt telefonassistent (som det het den gangen) var kr.150,- pr. måned med fratrekk 15 kr d.v.s. til pensjonskassen. Jeg sluttet før 10 års fastansettelse i 1944 og fikk utbetalt 60% av beløpet jeg hadde betalt inn. Det var litt under 1000 kr." (Beretningen er noe forkortet).

Trykte kilder:

Hagemann, Gro: "Det moderne gjennombrudd 1870-1905," *Aschehous norgeshistorie, bind 9*, Aschehoug, Oslo 1997.
Skogseth, Olav: *50 hus i Follo, Gamle og tradisjonsrike bygninger i ord og strek, bind 1*, Østlandets Blad, Ski 1998.

Arkivkilder:

Ski lokalhistoriske arkiv: Fotoperm 1 (Thora Lundgaards beretning).

Nettkilder:

Gravminner i Norge: <http://www.disnorge.no/gravminner/vis.php?id=01&mode=ko>

Ski bibliotek

Ski lokalhistoriske arkiv
v/Dagfinn W. Jakobsen
Åsenveien 6
1400 SKI

Telefon: 64 91 49 37

E-post: dagfinn.jakobsen@ski.kommune.no

Gylne Sider er et informasjonsskriv fra Ski lokalhistoriske arkiv. I dette skrevet ønsker vi å rette søkelyset mot ulike sider ved lokalhistorien og prøver å få fram til dels glemte sider fra Ski kommunes historie og kulturliv.

Flere av tekstene er hentet fra gamle lagsaviser. Disse tekstene ble ofte signert med kallenavn eller initialer. De øvrige tekstene er skrevet av Dagfinn W. Jakobsen med mindre noe annet er angitt. Samtlige bilder er fra Ski lokalhistoriske arkiv.

- Ski lokalhistoriske arkiv ble opprettet i 2002 og er en del av Ski bibliotek. Arkivet holder åpent i bibliotekets åpningstider.
- Ski lokalhistoriske arkiv har til oppgave å samle inn, registrere og ta vare på materiale av lokalhistorisk verdi. Arkivet skal dessuten bidra til å gjøre lokalhistorien tilgjengelig og kjent for kommunens innbyggere.
- Arkivet har registret 129 ulike arkiver, omtrent likt fordelt mellom kommunale og private. De kommunale arkivene er mest omfattende.
- Ski lokalhistoriske arkiv forvalter også en stor fotosamling. Ski historielag har samlet inn nær 5000 bilder som nå er digitaliserte. Ca. 2600 av disse er gjort tilgjengelige via våre nettsider. Foto i høy oppløsning kan bestilles hos oss.

NY LOKALHISTORISK LITTERATUR

Ski Bygg Fra sagbruk og isenkram til moderne byggevarehus

Av Jon Trygve Markussen

Opprinn 1919

Markussen, Jon Trygve:

Ski Bygg. Fra sagbruk og isenkram til moderne byggevarehus, 2009.

Denne boken er et par år gammel, men har først nå funnet veien til Ski bibliotek. Boken ble skrevet til Ski Byggs 90-årsjubileum i 2009. Innledningsvis tar forfatteren for seg bedriftens forhistorie og begynner naturlig nok med jernbanens inntog i 1879. Deretter omtales gründeren Andreas Norum og hans bakgrunn (Norum var for øvrig Ski mannskors første formann). Boken beskriver videre bedriftens utvikling nærmest kronologisk fra starten i 1919. Bokens hoveddel er oppdelt etter viktige tidsepoker i firmaets historie. Her er også årstallene 1940, 1950, 1967, 1993 og 2009 framhevet som viktige. I siste del av boken får vi et godt innblikk i dagens Ski Bygg. Blant annet har forfatteren viet firmaets eierstruktur ekstra oppmerksomhet. I tillegg til firmaets historie får leserne også et visst innblikk i Ski-byens historie i disse 90 årene. Boken er rikt krydret med bilder og illustrasjoner.

Aalerud, Jens-Kåre: *Langhus før og nå, 2010.*

Jernbanespolet gjennom Langhus pryder forsiden av boken. Forfatteren vier transport og transportnettet, både veier og jernbane, betydelig oppmerksomhet. Ellers er dette på mange måter en reise i forfatterens hukommelse. Aalerud trekker fram mange ulike sider ved sin kjære hjembygd. Hovedvekten ligger på de siste 100 år. Her kan du lese om ulike lag og foreninger, industri, okkupasjon, skoler og barnehager for å nevne noe. Boken inneholder dessuten er rekke gamle fotografier, både private og innlånte.

